

Evžen Vítkovský

NĚŽNĚNKY

© Evžen Vítkovský, 2013

Ilustrace © Ivana Čapková, 2013

Grafická úprava a obálka © Soňa Součková

ISBN 80-239-7588-9

NĚŽNĚNKY... Zdánlivě provokativní název nevšedního příběhu o lásce, úkladech a vlivu filosofie na jemné ženské duše předznamenává téma **ženskosti**, které všude kolem nás ubývá.

V lázních, založených na místě s nejvyšším věkem dožití, se už několik generací rodí mimořádně půvabné a vnímavé bytosti. Po únosu jedné z nich pro ně zřizuje podnikavá obecní rada exklusivní školu s důrazem na rozvoj ženských vlastností.

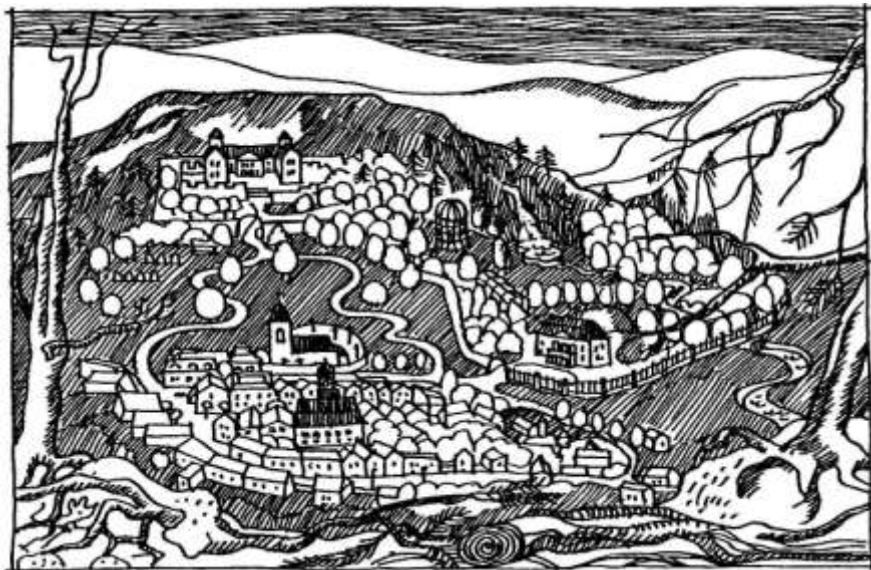
Dostávají nadstandardní vzdělání a vychování a jako prestižní nevěsty se zárukou jsou vyhledávány nejúspěšnějšími muži z celého světa.

Po 'kompenzaci' enormních nákladů na přípravu a ochranu se stávají skvělými manželkami a matkami.

Úspěšný exportní program naruší nejnadějnější z absolventek, která se vymkne zaběhnutému systému a vše změní...

ANTEA.....původně Tonka, nejslibnější z dívek
KATKA.....její bona, nejostřejší z ozbrojených chův
LIL.....Lidunka, Těsná Lilly, unesená něžněnka
IRMA.....ředitelka Školy pro 'odlišné' dívky
DOKTOR.....dědic lázní a pamětník starých časů
AUGUSTA.....právník, jednatel Sdružení rodičů a přátel
CYPRIÁN.....provozovatel interaktivní pornoscény
PROFESOR.....genetik, odborník na asistovanou reprodukci
ŘEDITEL.....šéf konsorcia investičních fondů
NÁMĚSTEK.....pro strategii a rozvoj, původce 'párové teorie'
MLUVČÍ.....ženského hnutí a investigativní reportérka
MINIM.....akrobat, syn pouťového fakíra a hadí ženy
MAUGLÍ.....jeho vnuk a jediný nositel odlišného genu
SVĚTNIČKA.....docentka filosofie a poustevnice

Veškeré situace i postavy jsou zcela neskutečné.

Starý Paleček měl jen pět tříd obecné, ale nápady sypal z rukávu.

Už ve třiceti nahromadil slušné jmění a v těžkých časech první světové války, kdy končil starý svět, a Rakousko Uhersko praskalo ve švech, vydělal ještě víc.

Vznik nové republiky vytušil dřív než Masaryk, a pro své milióny vymyslel originální investici.

Když skoupil nejlepší pozemky v odlehlém horském údolí na vzdušné láně, všichni se těšili, že konečně zkrachuje.

'Slunce, voda, vzduch – nic víc?'

Paleček se jen usmíval; měl jasnou vizi a nelenil. Architektům, okouzleným novými možnostmi betonu a skla, přikresloval do návrhů pavilónů místo módních horizontál prolamované křivky, do parku navážel krásné vzrostlé stromy a budoucí lazebnice učil etiketě i jemné vstřícnosti.

Za dva roky už tiskl plakáty ke slavnostnímu zahájení provozu:

STO LET
A NEBUDE TO BOLET

Dlouhověkost? To tu ještě nebylo! Zámožní hosté se jen hmuli.

Do luxusně vybaveného patra ředitelské vily nastěhoval svoji půvabnou mladou ženu a do přízemí umístil z daňových důvodů recepci, účtárnu a byt správce.

Později vyhověl milované manželce a pod mansardovou střechu dal vestavět několik apartmánů pro její osobní hosty. Opelichaní básníci a sešlí herci druhé třídy tam trávili celé týdny a jejich vypočítavá chvála rustikálního života usmiřovala lázeňskou paní s údělem chudé krásky, bohatě provdané do nudného pohraničí.

Prosperitu třicátých let ukončila okupace. Sanatorium zrekvíroval Wehrmacht a přeměnil na lazaret, který se rychle zaplnil mrzáky z východní fronty.

Po únorovém vítězství proletariátu byly lázně znárodněny a určeny k rekreaci a školení dělnických milic.

Na jaře 1950 zachvátil areál vyložený dřevěnými trámký požár, způsobený nejspíš podroušenými kuřáky 'Partyzánků'.

Ředitelská vila na okraji parku, která jediná nelehla popelem, připadla obci a sloužila jako ubytovna brigádníků, okresní archiv a sklad civilní obrany.

V devadesátých letech byl zdevastovaný lázeňský areál vrácen jedinému synovi původního majitele. 'Mladý' doktor Paleček byl tehdy už starý pán a výměnou za nákladnou generální opravu postoupil správní budovu na deset let obci, která v té době hledala sídlo pro školu se zvláštním programem pro 'odlišné' dívky.

„For beter for worse, for richer for poorer...“

„V dobrém i zlém, v hojnosti i v chudobě...“ přeložil dívčí hlas se stejnou intonací.

„In sickness and in health...“

„Ve zdraví i v nemoci.“

„To love and to cherish...“, pokračoval starobylý text.

„Milovat a ... těšit?“ vzhlédla drobná nevěsta k ženichovi, jehož výšku ještě umocňoval šedivý cylindr.

Elegantní dáma v tmavém kostýmku sotva znatelně přikývla a předříkávala dál: „So long, as we both shall live...“

„Dokud budeme oba žít,“ opakovala Antea automaticky a bezděčně vyhlédla oknem. Korunami jilmů v oboře prosvítaly zdi starého zámku. Horský hřeben v pozadí, kde byla loni zřízena chráněná přírodní oblast, pokrýval hustý les.

„Now you may kiss the bride. – Nyní můžete políbit nevěstu,“ dodala oddávající sama.

Práce s 'odlišnými' dívkami Irmu od počátku vzrušovala. Zakoušela pocit tvůrce, který po letech zápolení s pískem objevil měkce poddajnou paměť modelovací hmoty. Nevěsta se zvolna otáčela k urostlému ženichovi. „Závoj,“ připomněla jí.

To už stála Antea na špičkách a zakláněla hlavu. Mušelin obtiskl její jemný profil, pak se rozdělil od kořínků vlasů až k oblouku napjaté šije a odhalil dětsky líbeznou tvář.

Jako hvězda němého filmu pozvedla zpomaleným pohybem víčka a se zachvěním řas vzhledla k netečnému partnerovi. Potlačila úsměv a s nevinným výrazem k němu přibližovala měkké polštářky smyslně vykrojených rtů...

V poslední chvíli ženich uhnul, odhodil cylindr a ženskými pohyby si upravoval účes. Ze zadních lavic zazněl potlesk.

Ředitelka školy se otočila a veselí ustalo. „Já vím, že vás to nudí. Ale tohle je vaše brána do života!“

Antea, řečená Anténka, (původně Tonička), sklonila hlavu. Koutkem oka zachytila pohyb. Z kostelní věže vylétla poštołka, zakroužila nad starobylym náměstím a zamířila k modravému pásu hor, kudy vedla od nepaměti zemská hranice.

„Teď vy dvě!“ pokynula paní Irma další dvojici.

V učebně, přestavěné z někdejší účtárny lázní, bylo jen osm míst.

Čtyři stolečky podél oken připomínaly základní školu, až na měkké polstrování sedátek. Podél zdi byl nábytek robustnější.

Zleva teď vstoupila do uličky subtilní Bianca v nadýchaných bílých šatech, a zprava k ní přistoupila další statná žena ve fraku.

Anténka předala Blance závoj a upravila jí záhyby krajek.

Na okraji polomu, vytvořeného před lety vteřinovým nárazem frontální vlny do hradby přerostlých stromů, postávali dva muži. Starší pozoroval triedrem městečko v údolí, mladší zachycoval přesuny drobných nevěst v prvním patře lázeňské vily objektivem videokamery. Nedaleko od hřebenové stezky splýval s pozadím jejich terénní vůz.

„Už končí...“ poznamenal muž s dalekohledem a ztichl. Oba zaslechli vzdálený hluk motoru. S optikou zaměřenou na první viditelný úsek silnice hluboko pod nimi čekali, co se vynoří ze zákrytu stromů. K městečku mířila černá limuzína.

Před prvními domy jí zastoupila cestu hlídka. Ostraha byla v civilu, ale brzkí pohyby naznačovaly profesionální výcvik.

Nedaleko od závory napínala parta plotářů po obvodu obce už druhý paralelní pás drátěného pletiva.

Strážní zasalutovali. Dlouhý vůz projel hlavní ulicí na dlážděné náměstí a zastavil před radnicí. Řidič vyskočil a přidržel úslužně dvířka korpulentnímu pasažérovi v tmavém obleku.

Z druhé strany vystoupil dlouhán s rolemi výkresů.

V arkýři radnice, vystavěné v letech středověké prosperity, kdy se ve zdejším kraji kutalo stříbro, postávala kyprá čtyřicátnice. „Augusta!“ hlásila. „Ještě s někým! – Modré kalhoty, hnědé boty, bílé ponožky... vypadá jako inženýr.“

Tajemník přistoupil k oknu: „Architekt, Jaruško,“ upřesnil.

„Kvůli té nové Rodince?“ dovtípila se úřednice.

„Kvůli ‘institutu’,“ opravil ji kolega. Zaklepal na vedlejší dveře a vešel dovnitř.

„Institutky!“ rozevřela si výstřih o knoflíček, a ještě o jeden.

To už se tajemník vracel od starosty. „Kde je doktor?“

„Kde asi?“ vychýlila hlavu ve směru zámeckého vrchu.

Zatímco tajemník hledal Palečkovu číslo, vstoupil návštěvník do kanceláře a než stihla úřednice nasadit vstřícný úsměv, minul ji jako kus nábytku a pokračoval dál.

„Pan starosta vás očekává,“ ukláněl se tajemník.

Za ním proběhl ještě vysoký muž s náručí plánů. Snaživě pozdravil, ale byl oběma zaměstnanci obce ignorován.

Referentka přitiskla ucho na dveře.

„Tedy...“ semkl rty s morální převahou tajemník, který to nikdy nedělal v přítomnosti druhých, a aktivoval číslo doktora.

Původní kočárová cesta stoupala úzkou uličkou od rynku a pokračovala alejí k zámecké oboře. Ještě před zrušením roboty ji poddaný lid zpevnil kameny, nalámanými ze skal kolem pramene a od těch dob přetrvávala vcelku bez oprav.

Nad zákrutem cesty se tyčily podivné kónické objekty a kolem nich se v dýmu zpomaleně pohybovaly tři postavy, připomínající astronauty ve skafandrech.

„Vít se otáčí!“ přesunul prostřední z trojice vykuřovadlo na návětrnou stranu úlů, vydlabaných kdysi dávno z mohutných kmenů a překrytých kužely doškových stříšek.

Když se ozvalo zvonění, bzukot včel zesílil. „Paleček!“ zabručel doktor s kuklou přes hlavu do telefonku obsypaného včelami.

Tajemník na druhé straně zvýšil hlas: „Haló! Slyšíte mě? Haló?!“

Z vedlejší místnosti vyhlédl starosta. „Tři kávy, Jaruško! Vlastně čtyři!

– Sehnali jste doktora?“

Tajemník pozdvihl ruku s mobilem: „Ta linka jen bzučí!“

„Doktor přece kafe nepije,“ poznamenala úřednice.

„Že je pořád tak čilý,“ usklíbil se starosta a zmizel ve své kanceláři.

Dvojice návštěvníků postávala u otevřeného okna.

Náměstí právě křížily dvě drobné dívky, následované párem statných žen s objemnými batohy.

„Tak to jsou ty vaše princezny,“ vydechl architekt. „Kolik jim může být?“

„Biance na podzim osmnáct. Anteu, tu vlevo, už chystáme...“

„Vypadají tak dětsky.“

„Tady respektujeme zákony. A dobrovolnost,“ poznamenal ze zvyku JUDr. Augusta, právní zástupce města. „Každá má svoji stálou společnost. Také odsud, ale... normální. Později s nimi odcházejí za velmi výhodných podmínek do ciziny.“

Před pěti lety prozíravě navrhl za společnosti Antey, tehdy ještě obyčejné Toničky, starostovic Katku.

„Bony vybíráme z nejlepších rodin!“ poznamenal starosta.

Architekt v duchu porovnal roční příjem chůviček s příplatky

za čtyřicetkrát se svými risky a zisky a smutně potřásl hlavou. ...Jakou kvalifikaci potřebuje taková gardedáma? Mlčet?

Oba páry mezitím přešly úhlopříčně náměstí.

„Vy jste je ještě neviděl?“ zeptal se starosta pobaveně.

„Jen na fotkách,“ vyhrkl návštěvník a už nedokázal zastavit kaleidoskop obrázků, které mu promítala jeho trénovaná vizuální paměť: Lilith! Narrow Lilly! Zběhlá něžněnka...

„Ano,“ pochopil právník a zamračil se. „Lidunka byla smutný, ale ojedinělý případ. Proto všechna ta opatření. Nový ústav musí být navržen s důrazem na bezpečnost!“

Architekt přikývl. Největší příležitost mého života! Pokoušel se potlačit růžové představy a soustředit pozornost na prezentaci.

„Malé město s tak ojedinělými problémy se neobejde bez odborné spolupráce zvenčí,“ zahájil schůzku starosta.

„Většina problémů má naštěstí technické řešení,“ navázal zástupce stavební firmy. „Když je vůle a trocha peněz.“

„Věříme, že z našich plánů pro další rozvoj obce vyplynou zajímavé příležitosti i pro vaši investiční skupinu,“ vložil se do rutinního pracovního jednání Augusta, zvyklý diktovat své podmínky zástupcům nejbohatších mužů světa.

Něžněnky, následované párem svých 'společnic', zatím odbočily z aleje a vyběhly zkratkou k osamělé lípě, pod kterou polehávaly tři statné ženy. Tiše našlapovaly, aby je překvapily, ale jedna z chův se vztyčila. Dívky se smíchem odkoply sandálky, vyjely po kmeni jako veverka a zmizely v košaté koruně.

Bony pod stromem zdravily přisedající kolegyně a vzhůru ani nevzhlédly. „Kde jste byly tak dlouho?“

„Zase nás ženily!“ řekla Katka znechuceně a padla naznak do trávy. Tři chůvy, které vypadaly mladší, se zasmály. „Napřesrok budete dělat kašpary vy!“ připomněla jim. „Už máte *návrh*?“

„Nás by třeba k nějakým šejkům nedostali.“

„Za ty je příplatek. I za písek; ten vleze všude!“ zahihňala se Katka. „Stačí zrnko a počnou,“ pozdvihla výmluvně oči a přidala neslušné gesto. „Za devět měsíců vydají úplnou perlu!“

„Snáší, ale aspoň nezanáší!“ bavily se bony s pocitem nadřazenosti zasvěcených na účet nevinných.

„Anténka říká, že nikam nechce...“

„To říkají všechny, když se jim to blíží, ale pak podepíšou,“ řekla Katka. Byla nejstarší a k tomu ještě dcera starosty.

„A co Lidunka...?“ vypadlo nejmladší boně. Neměla ji zmiňovat; nešťastná Lilly byla tabu. Chodily ještě na základku, když Lidka maturovala, ale každá z nich měla na tu aféru pevný názor. Jejich hlasy zalétaly až do koruny stromu.

V zelenavém příšeří vysoko nad zemí se pohupovalo pět párů bosých nožek.

„Proč ty bony pořád tak křičí?“ V Blančině ruce se objevila krabička. Ostatní slyšely jen zasyčení zápalky a ucítily kouř.

Hlasy ptáků v koruně utichly.

„Ty kouříš! Kdes to vzala?“

„Našla. Mám je tu v dutince.“

„Srazí ti body!“

„Zůstaneš bez ochrany,“ řekla tiše Antea.

Blanka už jen nejistě přibližovala cigaretu ke rtům. Mezi větvemi se k ní natáhla ruka. Poznala ji podle kroužku se smaltovaným čtyřlístkem. Ten laciný prstýnek z pouti přinášel Anténce štěstí a za nic by se ho nevzdala.

„Mohu to také zkusit?“ překvapila všechny. Snažila se žhnoucí konec cigarety nenápadně sfouknout, ale rozdmýchala plamínek. Polekaně odhodila nedopalek co nejdál po větru.

„Jaké to je?“

„První a poslední.“

„To jsme si tedy užily!“ povzdechla Blanka divadelně.

„Madam říkala, že dnes na Západě kouří jen nižší vrstvy.“

„Pořád si nemohu zvyknout, že za necelý rok... Už budu mít všechno!“ zasnila se Terinka.

Ostatní zazvonily smíchem. Terinka už přece měla 'všechno'; i hedvábné chloupky z obou stran.

„My už za pár měsíců,“ povzdechla starší Blanka, které dělalo starosti, že se fyzicky trochu opozdila.

Netušila, že to nevadí. Právní zástupce 'Sdružení' byl dokonce přesvědčen, že je to zpeněžitelná výhoda.

Zdola se ozval výkřik. Jedna z chův ukazovala k remízce, odkud stoupal kouř. Ostatní byly v mžiku na nohou a nacvičenými pohyby si zajížděly do výstřihů, kde schovávaly stříbrné píšťalky.

Sotva dozněl diskord, sjelo po kmeni pět dívek a každá nastoupila ke své ochránkyni. Tři chůvy zaštitily dívky svými těly a zbylé dvě běžely uhasit oheň.

Katka aktivovala číslo vnitřní bezpečnosti „Jsme na perimetru severozápad. Jo, u lípy. Pošlete nám mikrobus a vezměte lopaty a hasicí přístroj! ...Nic vážného. Jen chytila suchá tráva.“

„Jako by někdo pískal...“ Dvojice mužů na svahu nad údolím napjatě naslouchala.

„Podívej!“ Z obory stoupal bílý kouř. Pak kdosi stužku dýmu několikrát přerušil. Jeden větší a dva malé obláčky se rozplývaly. „Možná nějaký signál!“

Po minutě vyrazil z městečka po polní cestě mikrobus a za ním hlídkový pick-up. Než na ně stačili zaostřit optiku, zmizela expedice za terénní vlnou. Beze slova naházeli své věci do auta.

Mladší muž vycouval, starší ještě prošel stanoviště, sebral zapomenutý uzávěr lahve a nastoupil.

Při prudkém nájezdu na lesní cestu málem vyvrátili označení:

CHRÁNĚNÁ OBLAST

Řítily se úvozem, kterým ještě nedávno stahovali dřevaři kmeny na pilu. Stromy teď umíraly vestoje. Lesní cesta vyústila v údolí na okresní silnici a řidič vypnul přední náhon. Minuli odbočku s tabulí:

LÁZNĚ LÍBEZNO VÁS VÍTAJÍ

Novější značka, povolující vjezd pouze dopravní obsluze, pozvání poněkud zpochybňovala.

Spolujezdec sáhl po mobilu, ale odstředivá síla ho odhodila na dvířka. Silnice zatáčela k visutému mostu, po kterém právě projížděl nákladní vůz s rolemi drátěného pletiva nastojato.

S kvílením pneumatik skončili na samém okraji náspu. Řidič vystoupil, aby zkontroloval podvozek.

Jeho nadřizený, který se během smyku odmlčel, řekl do telefonu klidným hlasem: „Jste na zpáteční cestě.“

V nastalém tichu zaslechli hluboko pod sebou zurčení vody. Údolí proti proudu zdánlivě uzavíraly skály, ale oba věděli, že o něco dál ustupují do stran.

„Můžeme se dole opláchnout a hodit do civilu.“

Nákladní vůz s rolemi pletiva zastavil po čtvrtroce v rozšíření silnice před prvními domy. Ze zpěněné říčky tu zbýval už jen horský potůček, který obloukem obtékal stavení a dvorky. Na druhém břehu se zelenaly zahrádky. U hřiště, proti staré škole, přeletěly potok dětské nohy ve značkových teniskách.

Ve spleti vrb se slévalo několik stružek. Ta hlavní přitékala z anglického parku zamřížovaným otvorem v kamenné zdi.

Lázeňský areál uzavírala kolmá skála, na jejíž úpatí umístil zakladatel lázni půlkruhovou kamennou kašnu. Voda tryskající ze štěrbin padala do nádrže a zklidněná pokračovala ozdobnou hubicí do žlabu, který ji odváděl tunýlkem pod promenádu.

Dvanáctistěnný altán z bílé natřeného dřeva, postavený ve stylu honosnějších rokokových lázeňských pavilónků pocházel nejspíš z mladší doby.

Po ornamentální výplni přeběhla veverka. Na obrubě nádrže přistál párek ptáků a pil z hladiny.

Zvětšená fotografie téže scenérie teď ležela na hromadě výkresů, jen stín vržený altánem byl kratší a fauna chyběla. „Odsud povedou trubky do nové stáčírny,“ přitiskl ukazovák na zvětšeninu starosta.

„Tu kašnu chcete zbourat?“ podivil se architekt.
„Jen zmodernizovat. Na ten sokl uprostřed přijde socha.“
„Jedné z těch maličkých?“
„Ale v nadživotní velikosti,“ upřesnil starosta.
„Nemyslíte, že právě v té... drobnosti spočívá jejich kouzlo?“
protestoval opatrně architekt.
„Sto šedesát je dnes dost pod míru, ale figura není všechno,“ řekl právník. „A právě to chceme zdůraznit.“
„Zdají se tak útlé, dětské...“
„Puberta je jen pohladí, zůstanou v tom nejlepším.“
Do místnosti nahlédl tajemník: „Promiňte. Doktor Paleček vzkazuje, že dnes už nemůže,“ oznámil rozpačitě.
Právník udeřil pěstí do stolu.
„Jeho otec lázně založil,“ vysvětloval starosta staviteli.
„Po válce mu je znárodнили, ale syn zase dostal všechno zpátky. I ten zámeček nahoře.“
Architekt si z profesionální paměti vybavil budovu, kterou zahlédl nad městem. „Ten objekt na kopci?“
„Tam zůstává Domov důchodců.“
„Ale to mu nevadí!“ dodal právní zástupce města.

Z terasy na druhém nádvoří zámku se otevíral výhled do údolí i na hřebeny hor.

Kdykoli to počasí dovolilo, vynesli si důchodci židličky ven a rozestavěli je kolem stolků do podkov otevřených ke slunci.

Doktor mezi nimi postupoval spravedlivě; tu prohodil slovíčko s dědou, tu zamrkal na stařenku. „Těšíte se na sobotu?“

„Jestli tu ještě budu...“ prohodila ze zvyku babka, ale ty řeči na Palečka neplatily. Pod povrchem cítil její nedočkavost.

„Stovka je jen jednou za život,“ přidal obvyklý místní žert její vrásčité, ale pečlivě nastrojený společník.

Žena, která vypadala ještě starší než ostatní, ožila: „Třeba ti napíše blahopřání pan hejtman. – Jako mě!“

„Cože? Kdo?“ naklonila se k ní jubilantka s rukou přiloženou k dlouhému ušnímu boltci. „Hejtman Žižka?“

A třeba jí pojišťovna zaplatí naslouchátko, zadoufal doktor.

Tramvaj, přeplněná nevrlymi zpocenými muži a ženami na cestě ze zaměstnání, zahýbala se skřípěním na nábřeží. Zaprášený terénní vůz vyrazil do uprázdněného prostoru a dotáhl konec kolony popojíždějící hlavním městem.

Řidič zahoukal na bezradného návštěvníka z ciziny, váhajícího na neznačené křižovatce, odbočil a zaparkoval před monumentální budovou z první republiky.

Rodák z lázní, kterého asistenti generálního ředitele objevili kdesi na sídlišti, měl nepříjemnou intonaci zatrpklého starce. Finanční příspěvek, přistavená limuzína a pozornost pánů, kteří s ním jednali jako s rovným, ho naplňovala pocitem důležitosti.

Náměstek pro 'investice a rozvoj' zabíral pohledem z okna řeku a oblouky kamenného mostu. Aby se ochránil před negativní energií, kterou návštěvník šířil, omezil příjem a jen vzdáleně monitoroval jeho davné vzpomínky.

Dole na parkovišti zachytil pohyb. Ze zaprášeného vozu, vmáčknu-tého mezi naleštěná auta vystupovali dva muži a zajišťovali volant kusem kolejnice. Rozeznal 'své' lidi.

Současně zaznamenal hlas šéfa, kterého po všech stránkách převy-šoval: „Ale ty věci nejdou dohromady...“

„Možná v té lokalitě něco je,“ napojil se.

Z hlubokého křesla se ozval křáplavý hlas místního rodáka: „Slunce, voda, vzduch. Hory, lesy a klid. Starěj Paleček, otec našeho doktora, chtěl původně vrazit své úspory do nějakého grandhotelu, ale pak dostal lepší nápad. Jako bývalý pojišťovák měl přístup k těm... statistikám.“

„On byl z naší branže?!“

„Na provizích vybral miliony! V té hrozně první válce všichni o někoho přišli. ... Lidi se musí bát, aby tenhle obchod vynášel.“

Ředitel si vyměnil pohled s náměstkem.

„Když k nám poprvé přijel, to jsem byl ještě malý kluk, nic nikomu neřekl. Jen si všechno prošel a pak potichu, přes notáře, skoupil všechny parcely kolem pramene. A že prý u nás mají být lázně! Lidi mysleli, že mu přeskočilo.“

„Jaké statistiky?“

„Prostě si našel na mapě místo, kde pojišťovny nejvíc ztrácely na životních pojistkách – kde lidi žili nejdýl! Ten zámeček na kopci přikoupil až později, před okupací, když spadly ceny.“

Ředitel nahlédl do své složky. „To už tu máme, z archivu. Takže ten doktor je jeho jediný potomek?“

„Ona milostpaní... Bůhví, co na ní starý Paleček viděl. Na děti moc nebyla a po převratu, hned na jaře v osmačtyřicátém zmizela přes kopečky. Zlato a šperky si vzala, ale synka tu nechala!

Starý pán už tu zapustil kořínky, ale bez ní nemohl být. Blázen! Proto tak skončil, ne kvůli vyvlastnění. Lázně mu přece zabrali už předtím Němci. Kvůli ní se zabil!

...Přes ty naše hory se hodně utíkalo,“ vytanul pamětníkovi obraz zasněžených hřebenů za jasné noci. A to ticho... Ze vzpomínek ho vytrhlo zazvonění tramvaje.

„Dokud nezačali dávat pohraničnickům propustky za zadržení. Na jaře, po Stalinově smrti, se přes čáru ještě prostřídalo nějaké dítě, alespoň se to šeptalo. Potom už všude natáhli ostnaté dráty.“

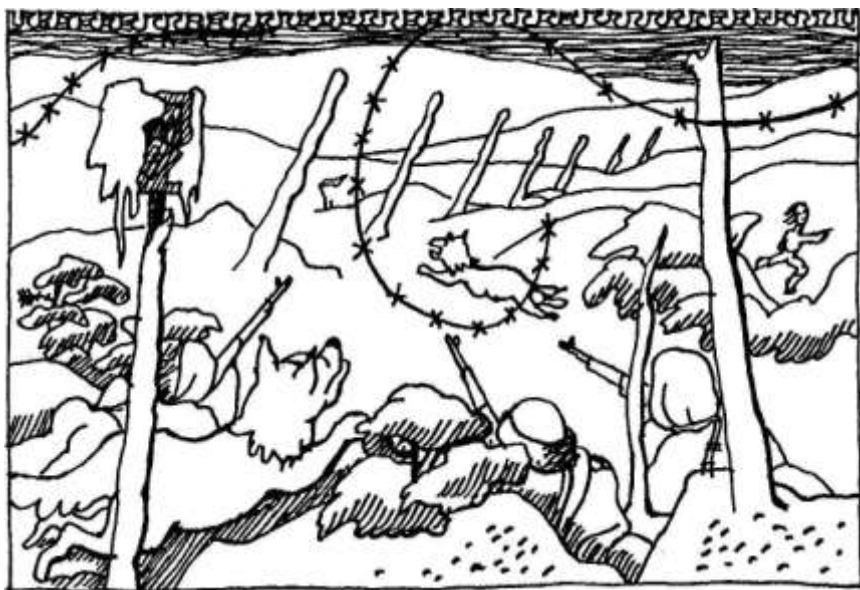
„A co ty... maličké?“ sondoval opatrně náměstek.

„Ty drobněny?“ pousmál se pamětník zasvěceně. „První tři dorůstaly v padesátých letech. Byly takový... no hodný. A milý. S jednou chodil náš doktor, zamlada, a pak si ji vzal. Taková jemná byla, samý oči. – Růženka!“ vzpomněl si.

„Stejný ročník, ty tři?“ napadlo náměstka.

„I měsíc. Lidi si leccos šeptali. Pod váhu, ale čilé. Za války bylo jídlo na lístky, tak mysleli, že je to tím.

Pak přišla ještě druhá várka, asi po deseti letech od těch prvních. Zase v tom byla hospodská a její služka. ...Vlastně to už byla Lída na národním výboru. Ale svý bývalý paní se nemstila,“ nezdravě zakašlal.

„A byly ty holky v pořádku?“

„Jako rybičky! To jen tak křehce vypadají. ...A ještě nějaké dvě svobodné ženské ze statku tenkrát porodily ty malé.“

„Označily otce?“ napadlo ředitele.

„V pohraničí se tenkrát vystříдалo lidí. Ačkoli... Mlčely, jako by se něčeho bály. Nebo někoho. To ještě nikdo nevěděl, že jejich vnučky budou jednou takový artikl!“ začal se namáhavě zvedat.

Z hloubky paměti mu vyplavoval alkohol obrazy městečka, v kterém prožil mládí. Park, kde začal kouřit, pavilon u pramene, kde se naučil rozpínat běžové podprsenky jednou rukou.

...Měl jsem tam zůstat, povzdechl nad svým životem.

Otevřená dřevěná stavba s mřížkovými výplněmi a zbytky kolonády vedoucí kdysi až k bráně na jedné a k prameni na druhé straně nebyla žádný Karlsbad.

Dvanáct sloupků podpíralo střechu, jejíž chybějící měděné plechy už řadu let zkvalitňovaly rodinné domky v okolí. Ve stínu kupole, pokryté prozatím asfaltovou lepenkou, odpočíval doktor Paleček a lámal si hlavu, jak všechno zaplatí.

Ze zamyšlení ho vyrušil vzdálený pohyb.

Z přítmi černých bezů na druhé straně plotu vystoupila dívka.

Rozhlédla, se proklouzla úzkou mezerou mezi ozdobně kovanými tyčemi plotu, přeběhla trávník a zamířila ke kašně.

Doktor ztratil na okamžik souvislosti. „Růženko...“ zašeptal, ale nohy, které se odmítly rozběhnout, ho vrátily do přítomnosti.

Drobná dívka uvěřila, že je sama, vyjela po skále nad vyvěrající pramen a zmizela mezi trsy kapradí.

To už zaslechl dusot. Podél plotu přibíhala statná mladá žena. Rukama se zachytila svislých tyčí: „Šla tudy?“ vydechovala.

„Kdo?“ pokročil k ní, ještě trochu rozrušený.

„Dobrý večer, doktore“ rozeznala ho Katka. „Šla tudy?“

„Pleju len,“ vstoupil Paleček do jiné pohádky.

Bona věděla o svérázném dědici lázní dost, aby se nedala odradit.

„Viděl jste Anteu? Musím ji ohlásit. Strhnou nám body!“

„Tady v parku jí přece nic nehrozí.“

„Jsem pod přísahou! Proč mi to pořád dělá!“

„Už máte 'návrh'?“ zeptal se Paleček věčně.
„SRPŠ nám vybralo nějakého dědka,“ mávla rukou.
„To snad ne,“ podivil se nejstarší člen městské rady.
„Je mu už čtyřicet. To aby měl tolik milionků, v dolarech,“ dodala dětsky lživě. „Ale copak je s ní řeč! Od té doby, co tu byl ten, ten...“ zamračila se.

„Počkej. Kdo? Kdy?“ chtěl vědět doktor.

„Ále... Jak na Hřebence zřizovali rezervaci. Ty holky jsou tak naivní! Úplná nula! Ani mluvit pořádně neuměl.“

„Mau?“ svítl Palečkovi. „Ten se přece narodil v Americe.“

„Mauglí! Takové jméno!“

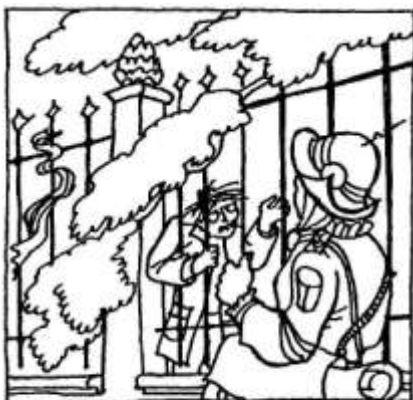
Vlastně mu docela padlo. „Rodiče asi rádi četli...“ řekl.

„Otec v Tibetu, matka u zelených!“ vzpomněla si.

„Znal jsem jeho dědu...“

Věděla, že doktor žil jen tady. „On byl odsud? To emigroval?“

„V padesátých letech? Prostřílel se a venku pak docela uspěl.“

„Jeho vnuk neměl ani pořádný auták... Proč není Antea jako ostatní! Musím ji najít,“ odrazila se chůva od plotu.

„Vezmu to středem!“ zavolal za ní a vykročil do šera. Když se v parku naráz rozsvítily lucerny, zamnul si oči a ustoupil do stínu.

Po chvíli sklouzla na obrubu nádrže drobná dívka. Přeběhla do míst, kde hladinu nečeřil proud a pila z ní přímo ústy. Rozhlédla se, rozepjala a zkoumala svůj odraz v živé vodě.

Snažil se vytratit, ale skřípání písku ho prozradilo.

Potlačila nutkání uniknout zpátky nahoru, a aby neprozradila skryš, o níž nikdo z velkých lidí nevěděl, ustupovala v opačném směru, ke skupině stromů.

Bez hlesu vyjela do koruny starého javoru.

Ted' už nemohl jen tak odejít a nechat ji tu vystrašenou. Vrátil se pro skládací židli, usedl pod jejím stromem a tiše odříkával příběh, který sem patřil:

„Zrovna tam nahoru jsem se schoval, když přijeli Němci. Starostu zatkl gestapo, že nechal v obci bez povolení zimovat cirkus...

Byl tam klaun; v osmnácti nebyl větší než vy, ale ničeho se nebál. A ženský na něj letěly...“

Pousmála se slově spíše než představám, které jí chyběly.

„Chlapi nechápali, proč o něj tak stojí... Zahnali ho na ten javor, co tu stával do páru, ale on se jen smál a shora na ně pokřikoval ty svoje fóry z manéže. Poslali pro sekery a ten strom porazili.“

Antea sjela na zem a objala kmen osiřelého dvojčete.

Paleček hleděl do prázdna. Znovu slyšel tříštění dřeva a sledoval oblouk pádu lidského těla. „Dobili ho násadami a utekli! Všechno jsem viděl, jako ve filmu...“

Antea se ho dotkla konejšivě dlaněmi.

„Po chvíli se pohnul a zasténal. Běžel jsem na radnici; tam zastupovala starostu tvoje babička...“

Dívka počítala nazpět. „Prababička,“ opravila ho mírně.

„Odesla si *Minima* v dece. Nechtěla, aby to zdejší lidem přitížilo. Za války šlo o krk.“

„Co přesně byl ten... cirkus?“

„Takové divadlo ve stanu. V kostýmech a se zvířaty.“

„A on tam hrál?“

„Dělal lidem radost.“ Roli zmalovaného klauna s tradičně uštěďrovanými kopanci by jí těžko vysvětloval.

„Jako my!“ zaradovala se dívka, která nepociťovala rozdíl mezi zaměstnáním, posláním a prostou existencí.

„Vlastně ano,“ pochopil doktor. „Brzy pak zabral lázně wehrmacht a rodiče mě poslali k tetě, do vnitrozemí,“ dodal.

„A co on? Ten cirkusový herec?“

„Ženy se u něj střídaly, každá něco věděla nebo měla. Bylinky, zbytky lékárníček. Rozděly si služby, párkrát ho přenesly na různá místa, aby je někdo neudal...“

Antea se šťastně se usmála, ale pak zesmutněla. „Chtěla bych být také tak statečná.“

„Buď ráda, že to nebudeš mít nikdy zapotřebí,“ řekl vážně.

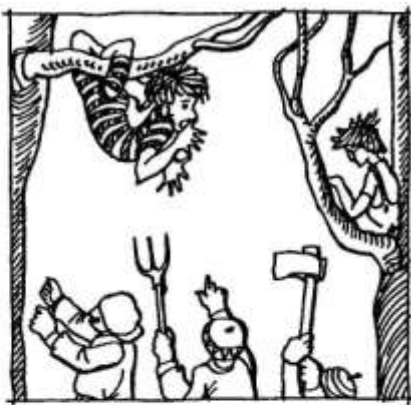
Od brány přijížděl strážní vůz. Přídavné světlomety pročešávaly koruny stromů. Zakryl si oči a dívka ustoupila za kmen.

Z jeepu s rampou reflektorů na plošině vystoupila bona.

„Promiň, Katko... chtěla jsem být chvíli sama,“ zvedla k ní Antea omluvně oči. „Dávala jsem pozor.“

„Byla se mnou,“ pomáhal jí doktor.

„Díky,“ řekla Katka chladně. „Chcete odvézt?“

„Ještě se projdu.“

Bona usadila Anteu na své místo v kabině a vyskočila na korbu.

„Už to zhasněte,“ nařídila strážnému.

Udeřila dvakrát dlaní na střechu kabiny a řidič zamířil k bráně.

Když Paleček přivykl slabšímu osvětlení parkových luceren, vrátil se ke kašně, shrábl pár oblázků a začal je házet proti skalní stěně. Odrážely se a padaly do nádržky. Až ten poslední prolétl štěrbinou a zazvonil na dně úzké jeskyňky.

Tušil, že tu mají jednu ze svých skrýší. Znal je jako nikdo jiný, samozřejmě až na Irmu. Naslouchal jejich rychlým srdíčkům, ještě než přišly na svět.

Zazvonění oblázků mu připomnělo jeho druhé setkání s klaunem Minimem – devět let po válce.

Učil se na závěrečné zkoušky, když takhle zazvonil kamínek o sklo. Vyhlédl z okna domu, v němž mu po konfiskaci otcovy vily přidělil bytový referát komůrku se společným příslušenstvím. Dole stála drobná, asi osmiletá holka. Jeho podráždění se rázem rozplynulo:

„To jsi ty, Růženko?“

Tiskla se k plůtku, aby nemusela křičet: „Máma vzkazuje, abys přišel a vzal s sebou všechny své cajky.“

„Co se děje?“ zvažněl.

„Nesmím nic říkat.“ Z dobré vůle přidala: „Jsou ve chlívků.“

„Měli jste tu svini přihlásit!“ zavolal za dívčenkou, která už odbíhala, a přirazil okno. Usedl k učebnici, ale nedokázal se soustředit. Popadl kufřík se sbírkou lékařských nástrojů, který tu zanechal německý felčar při kvapné evakuaci lazaretu a vyrazil. Pro jistotu běžel zadem, okolo zahrady.

Dveře do chléva za hospodou byly pootevřené a mezerou ho už vyhlížely velké dětské oči: „Psst!“ přiložila si Růženka prst k ústům a vedla ho důležitě kolem stání s kozami až dozadu.

Pod petrolejovou lampou postávala pohledná mladá žena.

„Honzíku!“ pokročila k němu. „Moc tě tu potřebujeme!“ Otočila se k drobné dcerce: „Růžo skoč pro baterku, ale nikomu ani muk!“

„Za prase načerno jsou tři roky,“ popošel medik neochotně k ohrádce.

„Jsi už velký, skoro doktor ...a jeden z nás.“

Co tím myslela? Hospodská bez hospody přistoupila ke žlabu, přes který bylo načechráno trochu sena, a odhodila píci stranou.

Na podestýlce žluté slámy leželo zkrvavené tělo v zablácených hadrech. Paní Róza odhrnula drobnému muži vlasy a hadříkem mu otřela bledé čelo. „Vzpomínáš?“

Tvář strhaná únavou a bolestí, mu byla vzdáleně povědomá.

„Za války...,“ napověděla.

Tenkrát, ve třiačtyřicátém, zavalený poraženým stromem, nevypadal Minim také nejlíp. Sáhl po bezvládné ruce a změřil mu puls.

„Musí do nemocnice,“ prohlásil okamžitě.

Jen na něj divně hleděla. Pak se ujistila, že jsou sami a tiše řekla: „Tentokrát je to horší.“

Rozhalila muži košili nasáklou krví. Uprostřed kruhové podlitiny pod ramenem zela hluboká rána.

Sklonil se blíž a hospodská mu posvítla petrolejkou. I při své nezkušenosti rozeznal, že to zranění mohla způsobit jen střela.

„Narazil na hlídku...,“ zašeptala.

„Mám před promocií!“ ustupoval ke dveřím. Za napomáhání bylo deset let. „Přece s tím nepřilez až od čáry.“

Sklopila oči „Je v něm tolik života,“ řekla skoro zahanbeně.

Vzdychl a vyhrnul si rukávy. Snadno nadzvedl a pootočil nezvykle lehké tělo. Je to možné? Musí mu být už ke třiceti! Marně hledal, kudy projektil vyšel. Přehlédl své ubohé vybavení: „Kulka zůstala uvnitř. Nemám nástroje!“

Dívka se vrátila a vložila mu do ruky baterku. Zkoumal zranění zblízka. „Něco tenkého, dlouhého, s háčkem,“ zoufal si.

„Ruženko,“ obrátila se paní Róza k dcerce: „Běž hlídat.“

„Já...,“ nehýbala se, „já háčkuju.“

Chvilku trvalo, než pochopili. Medik otevřel ústa a pak se rozzářil. Chtěl ji pohladit, ale už odbíhala.

„Ještě horkou vodu.“

„Už jsem vzkázala Lídě.“

„Vaší Lídě?!“ polekal se. Lídu, která sloužila v hospodě, vynesl komunistický převrat do čela obce.

„Co ty víš o ženských...,“ řekla bývalá hospodská a odvrátila se.

„A paní Marta přinese nějaký alkohol. Ještě lavor,“ odběhla.

Spoluúčast manželky bývalého starosty, k níž chovali všichni respekt, přestože teď už jen drhla podlahy v družstevní konzervárně, ho trochu uklidnila. Přece nás všechny nezavřou...

Proč ne? Čtyři to už je spiknutí! A mně přišijou zabítí! Otočil se ke svému prvnímu a dost možná poslednímu pacientovi, zvlhčil gázu tmavým roztokem, o kterém předpokládal, že je jód, a začal čistit okolí rány. „Máš při té směle štěstí. Takový tým...“

Minim si neochromenou rukou přejel tvář gestem klauna, snímajícího z nosu nejmenší masku, a opět upadl do bezvědomí.

Lída, bývalá služka, ve špatně padnoucím kostýmku, přivlekla zatím do maštale hrnec, ze kterého se valila pára. Útlá dívka, asi stejně stará jako Růženka, jí přidržovala dveře.

Předsedkyně Místního národního výboru složila těžký náklad na trojnohou dojačku a horkýma rukama ho objala. „Napřesrok s tebou počítáme na zdravotním středisku!“ Pak přistoupila ke žlabu a něžně odhrnula Minimovi vlasy z čela. V jejích očích se objevily slzy: „Co ho to napadlo – utíkat! Teď, když máme, co jsme chtěli!“

Z pokojíku nad hospodou, který jí ponechali jen po přimluvě bývalé děvečky, přinesla zatím paní Róza smaltované umyvadlo a ze zástěry vyňala vzácnost, kostku jádrového mýdla. „Ještě prostěradlo na obvazy!“ odběhla.

Paleček si v podřepu začal drhnout ruce. Lída přistoupila až k němu a položila mu ruku na rameno. Vzhlédl. Nad sebou, na jejím přečnívajícím poprsí zachytil záblesk 'Řádu práce'.

Hleděla mu do očí s naléhavostí, která ho udivila.

„Vím, že to dokážeš!“ vzlykla. „Půl království a svoji dceru!“ slibovala závojem slz.

Nechápal proč ty tři pohledné a silné ženy riskují kriminál pro takovou lidskou trosku.

Zavrtěl hlavou. „Já... Už jsem si vybral,“ řekl a teprve když se slyšel, věděl. Věděl najisto.

Do místnosti vešla drobná dívka, dcera hospodské.

Oba se k ní otočili. Růženka natáhla ruku k mladému medikovi a plaše zvedla oči: „Tady je ten háček.“

Pohlédl na ni vděčně a jejich prsty se dotkly.

V tom okamžiku v nich obou cosi zapadlo do správného místa...

Starý doktor otevřel oči. Naklonil se přes kamennou obrubu a zkoumal na hladině odraz své tváře, poznamenané časem.

Půl století už tu přežíval sám...

Dotkl se konečky prstů chladné vody a poznamenal se rychlým křížem. Nevěřil v Boha, ale věděl, že nebe existuje, a chtěl se tam vrátit.

Vzdálené vyzvánění mu připomnělo zbývající povinnosti. Čekaly ho ještě večerní návštěvy a lejstra.

Když stoupal dlážděnou cestou k zámečku, snažil se myslet jen na praktické věci, ale na palouku pod lípou ho opět sevřela vzpomínka na Růženku.

To už měla po maturitě a on pracoval na středisku...

Brouzdali se trávou a přiběhli k nim dva vlčáci, kteří občas utíkali pohraničnickům. Strašně se bála a musel ji vzít na ramena. Slunce prosvítalo osnovou sukně a byla tak horká a voňavá...

Zadupal na vetřelce a smál se jejím obavám.

Nevytušil v tom předzvěst, nedbal varování osudu!

Z katastrofu obce byli psi už dávno vykázáni a bony nosily zbraně.

V kanceláři, do které se odstěhoval, když ovdověl, ho ale po nocích stále ještě probouzel štěkot smečky vycvičené ke krutosti.

Z travnatého svahu se otvíral výhled do údolí. „Růženko!“ vydechl a přinutil se pokračovat v cestě, v životě, který už nikdy nebude úplný.

V předzahrádce nedávno postavené vilky, opatřené tepanými, nenápadně silnými okenními mřížemi, posedávala na zídce obložené bílým mramorem Katka s kotětem na klíně.

Oknem prvního poschodí doznívala tichá hudba, při které Antea obvykle usínala. Náhle se kotě polekalo, skočilo do trávy a zmizelo pod keřem jalovce. Bona se vztyčila a zahleděla do tmy.

„Konečně usnula,“ objevila se nahoře v okně Tončina matka.

„Nechtěla, abych ji koupala,“ postěžovala si Katka.

„Byla dnes nějak rozrušená.“

„Mluvila s doktorem, u pramene,“ vzpomněla si bona.

„Nespouštěj ji z očí!“

„Jsem jen člověk.“ Největším problémem ochrany byly občasné potřeby soukromí na obou stranách.

„Nemusíš tady čekat až do noci. Ještě má nás.“

„Ráno zase zkusíme svatby, přijdu ji obléknout,“ řekla Katka a zvolna odcházela prázdnou alejí.

Domů se jí nechtělo a na vlastní život teď, v posledním ročníku, neměla čas ani pomyšlení.

Ze stínu stromů vystoupila postava. Muž, který ji zpovzdálí sledoval, postupoval od kmene ke kmeni a zkracoval vzdálenost.